

Conèixer-lo i conèixer-te (XII): Ànimes d'oració litúrgica

Article de formació cristina amb consideracions de sant Josepmaria que ens poden ajudar a unir-nos més a Déu i a l'Església en les diferents accions litúrgiques.

13/01/2021

És abril del 1936 i a Espanya hi ha molta tensió social. Tanmateix, a l'Acadèmia DYA s'intenta mantenir el

clima habitual d'estudi i de convivència. Enmig d'aquelles estranyes jornades, un resident explica per carta als seus pares que el dia anterior havien assajat el cant litúrgic, amb l'ajuda d'un professor, en un ambient que recordava molt alegre.[1] En aquest context particular, més enllà dels bons moments que passaven entre ells, per quin motiu trenta universitaris, un diumenge a la nit, tenien una classe de cant?

La resposta la podem trobar un parell de mesos enrere, quan sant Josepmaria va incloure en el pla de formació de l'Acadèmia precisament algunes classes de cant gregorià. Tot i que sabem que, com a rector a Perdiguera, sant Josepmaria acostumava a celebrar Missa cantada, aquella inclusió curricular no responia a cap inclinació personal. Tampoc no es devia a un interès erudit, conseqüència del

coneixement i el desenvolupament del moviment litúrgic a Espanya. Aquella decisió va ser, més aviat, fruit de la seva experiència pastoral, moguda només pel desig d'ajudar els joves a convertir-se en *ànimes d'oració*.

És interessant observar un detall de les tres publicacions que en aquells anys trenta sant Josepmaria tenia entre mans, totes dirigides justament a facilitar el diàleg amb Déu: cadascuna responia a una de les tres grans formes d'expressió de l'oració cristiana. La primera se centrava en la meditació personal, una altra fomentava la pietat popular i l'última animava el lector a submergir-se en l'oració litúrgica. El fruit de la primera iniciativa va ser *Consideracions espirituals*, base de la seva coneguda obra *Camí*; el fruit de la segona va ser el breu llibret *Sant Rosari*, i per a la tercera iniciativa va projectar una obra que es titularia

Devociones litúrgicas. Tot i que la publicació d'aquesta última obra es va anunciar per al 1939, per diversos motius no va arribar mai a veure la llum. Tanmateix, encara es conserva el pròleg que Félix Bilbao, bisbe de Tortosa, havia preparat i que es titula «¡Orad y orad bien!». En aquest text inèdit s'anima els lectors a endinsar-se, amb el guiatge de l'autor del llibre, en la litúrgia de l'Església, per arribar a una «oració eficaç, sucosa, sòlida, que els uneixi íntimament amb Déu».[2]

Donar veu a l'oració de l'Església

Per a sant Josepmaria la litúrgia no era un conjunt de preceptes dirigits només a donar solemnitat a certes cerimònies. Patia quan la manera de celebrar els sagraments i altres accions litúrgiques no estava veritablement al servei de la trobada de les persones amb Déu i amb els altres membres de l'Església. Una

vegada, després d'assistir a una celebració litúrgica, va escriure: «Molt clergat: l'arquebisbe, el capítol de canonges, els beneficiats, cantaires, servents i escolans... Ornaments magnífics: sedes, or, plata, pedres precioses, encaixos i velluts... Música, veus, art... I... sense poble! Cultes esplèndids, sense poble».[3]

Aquest interès pel *poble* en la litúrgia és profundament teològic. En les accions litúrgiques, la Trinitat interactua amb tota l'Església, no només amb una de les seves parts. No és casualitat que la major part de les reflexions que sant Josepmaria, a *Camí*, va dedicar a la litúrgia estiguin al capítol titulat *L'Església*. Per al fundador de l'Opus Dei, la litúrgia era un lloc privilegiat on es podia experimentar la dimensió eclesial de l'oració cristiana; allà és palpable el fet que ens adrecem tots junts a Déu. L'oració litúrgica, sempre personal,

s'obre a horitzons que van més enllà de les circumstàncies individuals. Si en la meditació personal el subjecte que parla som nosaltres, en la litúrgia el subjecte és tota l'Església. Si en el diàleg a soles amb Déu som nosaltres els que parlem com a membres de l'Església, en l'oració litúrgica és l'Església qui parla a través nostre.

D'aquesta manera, aprendre a dir el *nosaltres* de les oracions litúrgiques és una gran escola per complementar les diferents dimensions de la nostra relació amb Déu. Allà un es descobreix un fill més en aquesta gran família que és l'Església. No sorprèn, llavors, la clara exhortació de sant Josepmaria: «La teva oració ha de ser litúrgica. —Tant de bo tinguessis afició a recitar els salms, i les oracions del missal, en comptes d'oracions privades o particulars».[4]

Aprendre a resar litúrgicament requereix la humilitat de rebre d'altres les paraules que direm. També requereix el recolliment del cor per identificar i valorar les relacions que ens uneixen a tots els cristians. En aquest sentit, ens pot servir considerar que estem resant units amb les persones que tenim al costat en aquell moment i també amb les que no hi són; amb els cristians del mateix país, dels països veïns, del món sencer... També resem amb les persones que ens han precedit i que s'estan purificant o que ja gaudeixen de la glòria del cel. De fet, l'oració litúrgica no és una fórmula anònima, sinó que està plena «de rostres i de noms»;^[5] ens unim a totes les persones concretes que formen part de la nostra vida i que, com nosaltres, viuen «en el nom del Pare, i del Fill, i de l'Esperit Sant», partícips en la vida de la Trinitat.

Donar cos a l'oració de l'Església

Sabem que, per a sant Josepmaria, la santificació del treball no consistia principalment a intercalar oracions *durant* el treball, sinó sobretot a convertir en oració la mateixa acció que es duu a terme mitjançant una atenció en fer-ho per la glòria de Déu, obstinant-se en la perfecció humana, sabent-se mirat amorosament pel nostre Pare del cel. De manera anàloga, l'oració litúrgica no consisteix principalment a dir oracions *durant* les accions litúrgiques, sinó a fer aquestes accions rituals *digne, attenteac devote*, amb la dignitat, l'atenció i la devoció que mereixen, sent present en el que es fa. No són només ocasions per dur a terme actes individuals de fe, esperança i caritat, sinó accions *a través de les quals* tota l'Església expressa la seva fe, la seva esperança i la seva caritat.

Sant Josepmaria donava molta importància a aquest *saber estar* en

els diferents actes de culte, a aquesta *urbanitat de la pietat*. La dignitat que requereix l'oració litúrgica té molt a veure amb la gestió del mateix cos, ja que, en certa manera, allà es manifesta en un primer moment el que volem fer. La celebració de la santa Missa, apropar-se a la Confessió, les benediccions amb el Santíssim, etc., comporten diversos moviments de la persona, ja que són oració en acció. L'oració litúrgica, per tant, també suposa resar amb el cos. Més encara, suposa aprendre a donar cos, aquí i ara, a l'oració de l'Església. I, lògicament, encara que moltes vegades sigui el sacerdot qui té la missió de donar veu i mans a Crist Cap, és l'assemblea la que dona veu i visibilitat a tot el Cos Místic de Crist. Saber que a través nostre es veu i s'escolta l'oració dels sants i de les ànimes del purgatori és un bon estímul per cuidar aquesta *urbanitat de la pietat*.

A més de dignitat, l'oració litúrgica demana de ser feta amb atenció. En aquest sentit, es podria dir que, a més de concentrar-nos en les paraules que diem, és important experimentar de la manera més profunda possible el moment que estem vivint: tenir clar amb qui estem, per què i per a què. Aquesta presa de consciència exigeix una formació prèvia, que sempre es pot millorar. En paraules de sant Josepmaria: «A poc a poc. —Mira què dius, qui ho diu i a qui. —Perquè això de parlar de pressa, sense espai per a la consideració, és soroll, rebombori de llaunes. I et diré amb Santa Teresa que no en dic oració, per més que belluguis els llavis».[6]

Trobada amb cada Persona de la Trinitat

Malgrat les inevitables distraccions, causades per la nostra fragilitat, en l'oració litúrgica participem en la

misteriosa però real trobada de tota l'Església amb les tres persones de la Trinitat. Per això, és enriquidor aprendre a distingir quan ens dirigim al Pare, al Fill o a l'Esperit Sant. Generalment, la litúrgia ens acostuma a situar de cara a Déu Pare, amb els seus trets propis, malgrat que sovint s'invoqui amb un senzill «Déu» o «Senyor». Ell és la font i l'origen de totes les benediccions que la Trinitat vessa sobre aquest món, i a aquest tornen, a través del seu Fill, totes les lloances que les criatures són capaces d'expressar.

Perquè el que diem al Pare ho diem *a través* de Jesús, que no és tant *davant nostre*, sinó *amb* nosaltres. El Verb s'ha encarnat per portar-nos al Pare i, per això, descobrir la seva presència al nostre costat, com a germà que coneix i no s'avergonyeix de la nostra flaqueza, ens omple de consol i d'audàcia. És més, l'oració litúrgica, com a oració pública de

l'Església, neix de l'oració de Jesús. No només és una continuació de la seva oració quan va estar sobre aquesta terra, sinó que és l'expressió, avui i ara, de la seva intercessió per nosaltres al cel (cf. *He* 7, 25). De vegades també trobem oracions que es dirigeixen directament a Jesús, que porten la nostra mirada cap al Fill com a salvador. Per aquests motius, l'oració litúrgica és una gran via per sintonitzar amb el cor sacerdotal de Jesucrist.

I l'oració que el Fill dirigeix al Pare es realitza en l'Esperit Sant. Tenir consciència de la presència de la tercera Persona de la Trinitat en l'oració litúrgica és un gran regal de Déu. El gran Desconegut, com l'anomenava sant Josepmaria, passa externament inadvertit, com la llum o com l'aire que respirem. Tanmateix, sabem que sense llum no veuríem res i que sense aire ens ofegaríem. L'Esperit Sant opera d'una

manera similar en el diàleg litúrgic. Tot i que no ens hi solem dirigir, sabem que habita en nosaltres i que, amb gemecs inenarrables, ens mou a adreçar-nos al Pare amb les paraules que ens va ensenyar Jesús. La seva acció, per tant, es manifesta indirectament. Més que en les paraules que diem, o a qui les diem, l'Esperit es manifesta en com les diem: és present en els gemecs que es fan cant i en els silencis que deixen treballar Déu a l'interior del nostre ésser.

De la mateixa manera que la presència del vent es percep pels objectes que posa en moviment, podem entreveure la presència de l'Esperit Sant quan experimentem els efectes de la seva acció. Per exemple, un primer efecte del seu actuar és quan som conscients que estem resant com a filles i fills de Déu a l'Església. També l'experimentem quan s'encarrega que la Paraula de

Déu ressoni al nostre interior no com a paraula humana, sinó com a Paraula del Pare adreçada a cadascun de nosaltres. Sobretot, l'Esperit Sant es manifesta en la tendresa i la generositat amb què el Pare i el Fill s'aboquen sobre cadascú quan en la celebració litúrgica ens perdonen, ens il·luminen, ens enforteixen o ens fan un regal particular.

Finalment, l'acció de l'Esperit Sant és tan íntima i necessària que és qui fa possible que l'acció litúrgica sigui veritable *contemplació* de la Trinitat, ens permet veure Jesús i tota l'Església, quan els sentits ens diuen una altra cosa. És l'Esperit Sant que ens descobreix que l'ànima de l'oració litúrgica no és el compliment formal d'una sèrie de paraules o de moviments exteriors, sinó l'amor amb què sincerament desitgem servir i deixar-nos servir. L'Esperit Sant ens fa participar del seu misteri

personal quan aprenem a gaudir d'un Déu que baixa per servir-nos, de manera que després puguem servir els altres.

He viscut l'Evangelí

No és estrany que un dels termes més utilitzats en l'Escriptura i en la Tradició per referir-se a les accions litúrgiques sigui el de *servei*.

Descobrir aquesta dimensió de servei en l'oració litúrgica té moltes conseqüències per a la vida interior.

No només perquè qui serveix per amor no es posa a si mateix al centre, sinó també perquè veure la litúrgia com a servei és clau per poder transformar-la en vida. Encara que sembli paradoxal, en nombroses oracions trobem en els textos litúrgics l'exhortació a *imitar* en la vida ordinària el que hem celebrat. Aquesta invitació no vol dir que hàgim d'estendre el llenguatge litúrgic a les nostres relacions

familiars i professionals, sinó que hem de convertir en un *programa de vida* allò que el ritu ens ha permès contemplar i viure.[7] Per això, sant Josepmaria, en contemplar l'acció de Déu en la seva jornada, en més d'una ocasió exclamava: «Veritablement, he viscut l'Evangelí del dia».[8]

Per *viure* la litúrgia del dia i transformar així la nostra jornada en servei, en una *Missa de vint-i-quatre hores*, cal contemplar les nostres circumstàncies personals a la llum del que hem celebrat. En aquesta tasca, la meditació personal és insubstituïble. Sant Josepmaria solia prendre notes d'aquelles paraules o expressions que el colpejaven durant la celebració de la Missa o en la pregària de la Litúrgia de les Hores, fins al punt que un dia va escriure: «Ja no anotaré cap salm, perquè caldria anotar-los tots, ja que en tots no hi ha més que meravelles, que l'ànima veu quan Déu és servit».[9]

És veritat que l'oració litúrgica és font d'oració personal, però és igualment cert que sense la meditació és molt difícil *assimilar personalment* la riquesa de l'oració litúrgica.

En el silenci del tu a tu amb Déu és on, d'ordinari, les fórmules de l'oració litúrgica adquireixen una força íntima i personal. En aquest sentit, l'exemple de Maria és il·luminador: ella ens ensenya que, per posar per obra el *fiat—faci's—* de la litúrgia, per transformar-lo en servei, cal dedicar temps a conservar personalment «totes aquestes coses al cor» (Lc 2, 19).

Juan Rego

.....

[1] Cf. «Un estudiante en la Residencia DYA. Cartas de Emiliano Amann a su familia (1935-1936)». A:

Studia et Documenta, vol. 2, 2008, p. 343.

[2] Arxiu General de la Prelatura, 77-5-3.

[3] Apunts íntims, núm. 1590, 26.X. 1938. Citat a *Camí. Edición crítico-histórica*, Rialp, Madrid, 2004, p. 677.

[4] Sant Josepmaria, *Camí*, núm. 86.

[5] Francesc, ex. ap. *Evangelii Gaudium*, núm. 274.

[6] Sant Josepmaria, *Camí*, núm. 85.

[7] Cf. Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, núm. 88.

[8] Quadern IV, núm. 416, 26.XI.1931. Citat a *Camí. Edición crítico-histórica*, p. 298.

[9] Quadern V, núm. 681, 3.IV.1932. Citat a *Camí. Edición crítico-histórica*, p. 297.

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-ad/article/coneixer-
lo-i-coneixer-te-xii-animes-doracio-
liturgica/](https://dev.opusdei.org/ca-ad/article/coneixer-lo-i-coneixer-te-xii-animes-doracio-liturgica/) (08/08/2025)